

Välkommen till kursen **Specialpedagogik i pedagogiska verksamheter** **7,5 hp ht 2025!**

Jag som skriver det här brevet är kursansvarig på kursen och jag heter Anneli Nielsen. Du kommer att träffa mig och mina kollegor på kurstillfällen som hålls via det digitala verktyget Zoom, på kursens hemsida Canvas och via mail. I det här brevet finns viktig information om kursen och i slutet av brevet följer en kurslitteraturlista.

I den här kursen introduceras det specialpedagogiska fältet. Centrala begrepp inom området, exempelvis extra anpassningar och särskilt stöd, inkludering, tillgängliga lärmiljöer samt en skola för alla diskuteras med hjälp av relevanta specialpedagogiska perspektiv. Under kursen ges kunskaper om elevers olika förutsättningar för lärande samt betydelsen av organisering av lärmiljöer för att möta elevers behov. Dessutom behandlas hur pedagoger kan bemöta elever och deras vårdnadshavare samt hur skolan kan arbeta för att ge stöd och stimulans när olika svårigheter utgör ett hinder för elevernas lärande. Grupprocesser och grupphandledning behandlas och vidare introduceras orsaker till konflikters uppkomst. Strategier för att hantera dessa konflikter bearbetas och lärarens roll i skapandet av goda sociala relationer uppmärksammas. I kursen ingår även röst- och tal.

- Redogöra för centrala perspektiv och begrepp inom det specialpedagogiska fältet
- Redogöra för teorier om grupprocesser och konflikthantering i pedagogiska miljöer
- Visa kunskap om samtalsmetodiska färdigheter i grupphandledning
- Visa kunskap om centrala faktorer rörande elever med och i svårigheter, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter
- Kritiskt granska och föreslå åtgärder för att bemöta och hantera elevers olikheter och behov, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter
- Kritiskt granska orsaker till konflikters uppkomst
- Reflektera över elevers olika förutsättningar och behov samt analysera den sociala interaktionens betydelse för utvecklandet av inkluderande lärmiljöer.

Det bara är någon enstaka student antagen till kursen på avancerad nivå. Därför kommer att läsa tillsammans med kursen som går på grundnivå. Ni erbjuds istället delvis annan kurslitteratur samt något fler och mer avancerade uppgifter.

Den här kursen kommer att hållas helt på distans med digitala kursträffar via det digitala verktyget Zoom. Kursen startar måndagen den 1 september men då har vi ingen sammankomst. Under måndag till onsdag

vecka 36 arbetar ni hemma med att se inspelade föreläsningar och med inläsning av kurslitteratur (information om vilken litteratur ni bör läsa får ni i samband med att studieguiden publiceras cirka en vecka före kursstart). Den första digitala sammankomsten är torsdagen den 4 september klockan 8.30-15.00 och fredagen den 5 september 9.00-15.30 Vi träffas på Zoom för kursintroduktion, föreläsningar och grupparbeten. Därefter följer eget arbetet på hemmaplan. Kursens andra sammankomst är onsdagen den 1 oktober och torsdagen den 2 oktober. Kursens sista träff infaller torsdagen den 23 oktober. Observera att alla träffar innehåller obligatoriska moment som kräver din fysiska närvaro via det digitala verktyget.

Inför kursstarten är det viktigt att du installerar Zoom på din dator. Information om verktyget samt om hur du installerar det finns [här](#).

På denna kurs tillämpar vi *självregistrering*. Det innebär att du själv ska registrera dig i Portalen innan kursstart. Det kan du göra mellan 25 augusti -1 september 2025. Det är viktigt att du registrerar dig under dessa dagar. Om du inte har registrerat dig innan den 1 september riskerar du att förlora din plats på kursen. Instruktioner för självregistrering hittar du [här](#).

Innan terminsstart är det också några saker du först måste ordna för att det ska fungera. Om dessa kan du läsa [här](#). För att kunna registrera dig krävs det bland annat att du har aktiverat ditt Umu-id (användarkonto) först. **Observera** att aktivering av ditt Umu-id inte är detsamma som självregistrering!

Schema och studieguide för kursen kommer att finnas på kurssajten Canvas vid kursstart. Där lägger vi också upp information om varje inslag i kursen samt länkar till sammankomster på Zoom. Uppstår frågor så hör av dig till kursansvarig Anneli Nielsen via mail (anneli.nielsen@umu.se) så reder vi ut dessa. Om du vill förbereda dig och börja läsa litteratur innan kursen börjar föreslår jag att du börjar med Bruce et. al. (2016) **Specialpedagogik i professionellt lärarskap. Synsätt och förhållningssätt**. Där kan du läsa kapitel 1, 2 och 6 samt välja något av kapitlen 3-5 beroende på i vilken typ av verksamhet du arbetar. Observera att det finns sidhänvisningar till en del kurslitteratur. Kurslitteraturlistan hittar du längst ned i det här välkomstbrevet.

Har du behov av stöd för funktionsnedsättning ska du ansöka i god tid. Information om detta hittar du [här](#).

Väl mött i september!

Rekommenderad kurslitteratur

Med "obligatorisk" kurslitteratur avses huvudsaklig och rekommenderad litteratur för att tillgodogöra sig kursens innehåll och uppnå de förväntade studieresultaten.

Litteratur för alla

Bjørndal Cato

Konstruktiva stödsamtal : perspektiv och redskap vid handledning, rådgivning, mentorskap och coachning

1 . uppl. : Stockholm : Liber : 2017 : 296 s. :

ISBN: 9789147122639

Läsanvisning: Valda delar.

Bruce Barbro

Specialpedagogik i professionellt lärarskap : synsätt och förhållningssätt

1. uppl. : Malmö : Gleerup : 2016 : 168 s. :

ISBN: 9789140689276

Obligatorisk

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Läsanvisning: (valda delar)

Konflikthantering i professionellt lärarskap

Friberg Birgitta, Hakvoort Ilse

Fjärde upplagan : Malmö : Gleerups : [2025] : 319 sidor :

ISBN: 9789151110851

Obligatorisk

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Läsanvisning: (valda delar: kapitel 1, 2 3, och 4)

Litteratur för grund-, gymnasie- och vuxenutbildning

Specialpedagogik - i, om, för och med praktiken

Eriksson-Gustavsson Anna-Lena, Forslund Frykedal Karin, Samuelsson Marcus

1. uppl. : Stockholm : Liber : 2016 : 199 s. :

ISBN: 9789147111947

Obligatorisk

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Läsanvisning: (valda delar)

Greene Ross W.

Vilse i skolan : hur vi kan hjälpa barn med beteendeproblem att hitta rätt

3. [rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur : 2016 : 332 s. :

ISBN: 978-91-44-10970-1

Obligatorisk

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Nilholm Claes

En inkluderande skola - möjligheter, hinder och dilemman

Studentlitteratur AB : 2018 : 170 sidor :

ISBN: 9789144126241

Obligatorisk

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Kommentarer till allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram

Stockholm : Skolverket : 2022 : 78 s. :

ISBN: 978-91-7559-521-4

Leifler, Emma

Specialdidaktik : en handbok

Studentlitteratur AB : 2025 : 320 s. :

ISBN: 9789144186092

Obligatorisk

Litteratur för den som arbetar i förskolan

En förskola för alla : specialpedagogik, inkludering och likvärdighet

Nielsen Anneli, Nyroos Mikaela

Första upplagan : Stockholm : Liber : [2022] : 193 sidor :

ISBN: 9789147141487

[Se Umeå UB:s söktjänst](#)

Läsanvisning: Kap 2, 3 och 4.

Ett specialpedagogiskt förhållningssätt i förskolan : förståelse, bemötande och pedagogiska strategier

Ohlsson Maria

Första upplagan : Lund : Studentlitteratur : [2022] : 265 sidor :

ISBN: 9789144153001

Specialpedagogik i förskola : grundläggande huvudsaker och reflekterande djupdykningar

Palla Linda

Första upplagan : Lund : Studentlitteratur : [2021] : 281 sidor :

ISBN: 9789144151267

Artiklar och annat material tillkommer och tillhandahålls av läraren

Valbar litteratur

Autism och ADHD i fritidshemmet : tydliggörande pedagogik

Jahn Cajs, Reuterswärd Malin, Edfelt David, Sjölund Anna, Ilste Airi

Första utgåvan : [Stockholm] : Natur & Kultur : [2020] : 172 sidor :

ISBN: 9789127827288

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Autism och adhd i gymnasiet : tydliggörande pedagogik

Edfelt David, Karlsson Annelie, Lindgren Ann, Sjölund Anna

Första utgåvan : Stockholm : Natur & kultur : [2019] : 203 sidor :

ISBN: 9789127824683

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Autism och ADHD i skolan : handbok i tydliggörande pedagogik

Sjölund Anna, Jahn Cajsa, Lindgren Ann, Reuterswärd Malin

Första utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur : 2017 : 207 sidor :

ISBN: 978-91-27-81904-7

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Tydliggörande pedagogik i förskolan

Edfelt David, Sjölund Anna, Jahn Cajsa, Reuterswärd Malin

Första utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur : [2019] : 173 sidor :

ISBN: 9789127824485

[Se bibliotekskatalogen Album](#)

Tydliggörande pedagogik i vuxenutbildning : ett specialpedagogiskt perspektiv

Karlsson Annelie, Edfelt David, Lindgren Ann, Henriksson Lena W.

Första utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur : [2021] : 219 sidor :

ISBN: 9789127829121

[Se bibliotekskatalogen Album](#)